

Fokus på jordstrukturen, når du dræner tætte jorde

Af Stinna Susgaard Filsø, SEGES

Den fulde effekt af dræning på finkornede jorde kommer først, når jordstrukturen er genoprettet efter vandmætning.

En god jordstruktur er alfa omega for at få en sund jord med høj frugtbarhed, godt luftskifte og dyb rodudvikling. En dårlig dræningstilstand og vandlidende forhold i jorden reducerer derimod jordstyrken, og det ødelægger jordstrukturen. Når jordstrukturen ødelægges, kan små jordpartikler fra jordoverfladen blive ført med nedbøren og afsat længere nede i poresystemet. Det er en nedadgående spiral, og nedsivningen af vand bliver vanskeligere og vanskeligere eller blokeres helt. Det kan give problemer med overfladevand og erosion. Svenske forskere påpeger, at selv kortvarige perioder med vandmætning på 1-3 dage skader jordens strukturstabilitet. Set i lyset af de stigende nedbørsmængder og aldrende drænsystemer, er det vigtigt at holde trit med dræningen, så jorden får de bedste betingelser for at opretholde en stærk jordstruktur.

Overfladevand og ødelagt jordstruktur giver her bare pletter, der må omsås. Foto: Janne Aalborg Nielsen, SEGES.

Effekten af et dræningsarbejde vil typisk forekomme hurtigere på jorde med veludviklede makroporestruktur som sprækker, rod- og ormegange. Derimod vil særligt finsandede og specielt siltrige jorde, som typisk har en tæt og ustabil jordstruktur, ofte være de sværeste jorde at forbedre de vandlidende forhold med dræning på. Her kommer effekten af dræningsarbejdet typisk først efter 3-5 år med forbedret dræning suppleret med andre tiltag, der fremmer jordens strukturudvikling, for at få den fulde effekt af dræningen. Det kan være tiltag som biologisk eller mekanisk jordløsning, at prioritere et plantedække så meget af året som muligt, køre med lavt dæktryk og hjullast samt færdes i marken under så tørre forhold som muligt.

Anbefalinger til dræning af meget tæt jord

I tæt jord bør drænene ligge med 10-12 meters afstand og en drændybde på 1 m.

Skakter med filtergrus (2-8 mm) over drænrør op til pløjelaget, giver nedbøren mulighed for hurtigt at passere ned til drænene og væk fra jordoverfladen.

Læg evt. drænene i forskellige dybder, hvis der på arealet både er en høj grundvandsstand og langsom nedsivning til drænene. Læg fx hver andet dræn i ca. 90 cm dybde og de resterende i almindelig drændybde. De højtliggende dræn vil sikre en hurtig bortledning af vand i forbindelse med større mængder nedbør, mens de dybtliggende dræn fortsat vil sikre en tilstrækkelig afvandingsdybde over længere perioder.

Opsummering

Det er generelt vigtigt at værne om jordstrukturen i sin mark, men det er særligt vigtigt på tætte jorde. Selv få dages vandmætning kan skade jordstrukturen. Har jorden været vandlidende længe, kan det være nødvendigt at indtænke supplerende tiltag til dræningen for at sikre en tilstrækkelig afdræning af jorden.